

192

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii,

sporządzona w Londynie dnia 23 lutego 1967 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 23 lutego 1967 r. sporządzona została w Londynie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii o następującym brzmieniu dosłownym:

KONWENCJA KONSULARNA

MIĘDZY POLSKĄ RZECZYPOSPOLITĄ LUDOWĄ
A ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM WIELKIEJ BRYTANII
I PÓŁNOCNEJ IRLANDII

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Jej Królewska Mość Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, Jej innych Królestw i Terytoriów, Głowa Wspólnoty Narodów,

pragnąc dalszego wzmocnienia więzów przyjaźni między ich dwoma krajami,

kierując się dążeniem do uregulowania stosunków konsularnych, określenia praw, przywilejów i immunitetów urzędników konsularnych oraz celem ułatwienia ochrony swych obywateli i interesów narodowych na terytorium drugiej Wysockiej Umawiającej się Strony,

postanowiły zawrzeć Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyły jako swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Pana Adama Rapackiego,
Ministra Spraw Zagranicznych,

Jej Królewska Mość Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, Jej innych Królestw i Terytoriów, Głowa Wspólnoty Narodów (dalej zwana „Jej Brytyjska Królewska Mość”) —

The Right Honourable George Alfred Brown,
M. P.,

Ministra Spraw Zagranicznych Jej Brytyjskiej
Królewskiej Mości,

którzy po wzajemnym przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

CZĘŚĆ I

Zastosowanie i definicje

Artykuł 1

W stosunku do Wysokich Umawiających się Stron niniejszą Konwencję stosuje się do:

- 1) terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz do wszystkich terytoriów, za których stosunki międzynarodowe odpowiedzialny jest Rząd Jej Brytyjskiej Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie.

CONSULAR CONVENTION

BETWEEN THE POLISH PEOPLE'S REPUBLIC
AND THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND

The Council of State of the Polish People's Republic, and Her Majesty The Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and of Her other Realms and Territories, Head of the Commonwealth;

Animated by the desire further to strengthen the ties of friendship between their two countries;

Wishing to regulate their consular relations, to define the rights, privileges and immunities of consular officers and to facilitate the protection of the nationals and national interests of each High Contracting Party in the territories of the other;

Have decided to conclude a Consular Convention and for this purpose have appointed as their Plenipotentiaries:

The Council of State of the Polish People's Republic:

Mr. Adam Rapacki,
Minister of Foreign Affairs;

Her Majesty The Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and of Her other Realms and Territories, Head of the Commonwealth (hereinafter referred to as "Her Britannic Majesty"):

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

The Right Honourable George Alfred Brown,
M. P.,

Her Majesty's Principal Secretary of State
for Foreign Affairs;

Who, having communicated to each other their respective full powers, which were found in good and due form, have agreed as follows:

PART I

Application and definitions

Article 1

This Convention shall apply, in relation to the High Contracting Parties,

- (1) to the territory of the Polish People's Republic;
- (2) to the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and to all territories for whose international relations Her Britannic Majesty's Government in the United Kingdom are responsible.

Artykuł 2

Dla celów niniejszej Konwencji:

1) wyrażenie „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych i która została mianowana lub notyfikowana w tym charakterze zgodnie z artykułem 5 lub artykułem 6. Kierownikiem urzędu konsularnego może być konsul generalny, konsul, wicekonsul lub agent konsularny;

2) wyrażenie „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną przez państwo wysyłające w konsulacie do wykonywania:

- a) czynności technicznych lub administracyjnych; albo
- b) innych czynności w służbie konsulatu,

i w tym charakterze notyfikowaną zgodnie z artykułem 8;

3) wyrażenie „konsulat” oznacza każdy urząd konsularny, zarówno konsulat generalny, jak i konsulat, wicekonsulat bądź agencję konsularną;

4) wyrażenie „archiwa konsularne” obejmuje całą urzędową korespondencję oraz dokumenty i przedmioty urządzenia biurowego przeznaczone do celów urzędowych wraz z urządzeniami przeznaczonymi do ich przechowywania i ochrony;

5) wyrażenie „statek” oznacza:

- a) w odniesieniu do Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, każde urządzenie pływające uprawnione do podnoszenia bandery Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;
- b) w odniesieniu do Jej Brytyjskiej Królewskiej Mości, każde urządzenie pływające zarejestrowane w jakimkolwiek porcie terytorium wymienionego w ustępie 2 artykułu 1;

wyrażenie to nie obejmuje jednakże okrętu wojennego;

6) wyrażenie „poważne przestępstwo” oznacza dla celów artykułu 24 przestępstwo, za popełnienie którego według prawa państwa przyjmującego przewidziana jest kara pozbawienia wolności na okres nie krótszy niż pięć lat lub kara wyższa.

CZĘŚĆ II

Ustanowienie konsulatów oraz mianowanie urzędników konsularnych i wyznaczenie pracowników konsularnych

Artykuł 3

1) Ustanowienie konsulatu w państwie przyjmującym może nastąpić jedynie za zgodą tego państwa.

2) Siedziba konsulatu oraz okręg konsularny ustalone są w drodze porozumienia między państwem wysyłającym a przyjmującym.

3) Państwo wysyłające może, według swego uznania, oznaczyć konsulat jako konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną.

Artykuł 4

1) Państwo wysyłające może, w imieniu własnym bądź w imieniu jednej lub więcej osób fizycznych lub prawnych działających na jego rzecz, pod warunkiem, iż jest to zgodne z prawem i przepisami państwa przyjmującego:

- a) nabywać, posiadać lub użytkować, z jakiegokolwiek tytułu przewidzianego przez prawo państwa przyjmującego, teren, budynki lub części budynków, z prze-

Article 2

For the purposes of this Convention:

(1) the term "consular officer" shall mean any person, including a consular officer, head of a post, who is charged in this capacity with the performance of consular duties and has been appointed or notified as such in conformity with Article 5 or Article 6, as the case may be; a consular officer, head of a post, may be either a consul-general, consul, vice-consul or consular agent;

(2) the term "consular employee" shall mean any person employed at a consulate by the sending State to perform:

- (a) technical or administrative duties; or
 - (b) other duties in the service of the consulate;
- and notified as such in conformity with Article 8;

(3) the term "consulate" shall mean any consular post, whether a consulate-general, a consulate, a vice-consulate or a consular agency;

(4) the term "consular archives" shall include all official correspondence and documents and office equipment intended for official use, together with any article of furniture used for their protection and safekeeping;

(5) the term "vessel" shall mean,

- (a) in relation to the Council of State of the Polish People's Republic, any ship or craft entitled to fly the flag of the Polish People's Republic;
 - (b) in relation to Her Britannic Majesty, any ship or craft registered at a port in any of the territories referred to in paragraph (2) of Article 1;
- the term shall not, however, include any ship of war;

(6) the term "grave offence" shall mean, for the purposes of Article 24, an offence for which a sentence of imprisonment for not less than five years, or a more severe sentence, may be awarded under the law of the receiving State.

PART II

Establishment of consulates and appointment of consular officers and employees

Article 3

(1) The establishment of a consulate in the receiving State shall be subject to the consent of that State.

(2) The sending and receiving States shall determine by agreement the seat of the consulate and the limits of the consular district.

(3) The sending State may at its discretion designate a consulate as a consulate-general, consulate, vice-consulate or consular agency.

Article 4

(1) The sending State, either in its own name or in the name of one or more natural or juridical persons acting on its behalf, may, subject to compliance with the law and regulations of the receiving State,

- (a) acquire, hold or occupy, under any form of tenure which may exist under that law, land, buildings or parts of buildings for the purposes of providing

znaczeniem na cele konsulatu, bądź mieszkania dla urzędnika lub pracownika konsularnego bądź też, za zgodą państwa przyjmującego, dla innych celów wynikających z działalności konsulatu;

- b) budować lub przystosowywać budynki dla wspomnianych celów;
- c) rozporządzać prawami rzeczowymi w stosunku do takich terenów lub budynków.

2) Jeżeli prawo państwa przyjmującego wymaga uzyskania zezwolenia jako wstępnego warunku dla korzystania z praw przyznanych w ustępie 1, takie zezwolenie zostanie udzielone pod warunkiem dostosowania się do niezbędnych formalności.

3) W razie potrzeby państwo przyjmujące udzieli państwu wysyłającemu pomocy w nabyciu prawa własności lub posiadania terenu, budynków lub części budynków w celach określonych w ustępie 1.

4) Postanowienia niniejszego artykułu nie zwalniają państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania wszelkich przepisów dotyczących budownictwa, planu urbanistycznego lub innego ograniczenia mającego zastosowanie do obszaru, na którym teren ten, budynki lub części budynków są położone.

Artykuł 5

1) Kierownik urzędu konsularnego jest uprawniony do działania w tym charakterze po przedstawieniu drogą dyplomatyczną swych listów komisyjnych lub innego dokumentu stwierdzającego mianowanie oraz po udzieleniu mu tą samą drogą exequatur lub innego upoważnienia, które będzie mu udzielone bezpłatnie, w możliwie najkrótszym terminie. Listy komisyjne lub inny dokument mianowania będą zawierać imiona i nazwisko urzędnika konsularnego, jego stopień służbowy, siedzibę urzędu konsularnego oraz okręg konsularny, w którym będzie on wykonywać swoją działalność.

2) Za zgodą państwa przyjmującego kierownik urzędu konsularnego może być uprawniony do działania w tym charakterze do chwili udzielenia mu exequatur lub innego upoważnienia. W takim przypadku, jeżeli zajdzie potrzeba, zostanie mu udzielone tymczasowe upoważnienie.

3) Po mianowaniu kierownika urzędu konsularnego właściwe organy państwa przyjmującego podejmą niezbędne środki dla umożliwienia mu wykonywania jego oficjalnej działalności i korzystania z praw przyznanych mu na podstawie niniejszej Konwencji.

Artykuł 6

W przypadku mianowania urzędnika konsularnego na stanowisko inne aniżeli kierownika urzędu konsularnego, przedstawicielstwo dyplomatyczne państwa wysyłającego notyfikuje Ministerstwu Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego imiona i nazwisko tego urzędnika, jego stopień służbowy oraz konsulatu, do którego został on skierowany, przed przystąpieniem przez niego do wykonania swych funkcji.

Artykuł 7

Urzędnikiem konsularnym może być tylko osoba posiadająca obywatelstwo państwa wysyłającego i nie uważana przez państwo przyjmujące za posiadającą obywatelstwo tego państwa.

Artykuł 8

Przedstawicielstwo dyplomatyczne państwa wysyłającego notyfikuje Ministerstwu Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego imiona i nazwisko pracownika konsularnego, jego

a consulate or a residence for a consular officer or employee or, with the consent of the receiving State, for other purposes arising out of the operation of the consulate;

- (b) construct or adapt buildings for the said purposes;
- (c) dispose of such land and buildings.

(2) If the law of the receiving State requires that permission shall be obtained before the rights accorded under paragraph (1) are exercised, such permission shall be granted subject to compliance with the necessary formalities.

(3) Where necessary, the receiving State shall assist the sending State in acquiring the ownership or possession of land, buildings or parts of buildings for the purposes specified in paragraph (1).

(4) The provisions of this Article shall not exempt the sending State from the operation of any building or town planning regulation, or other restriction, applicable to the area in which the land, buildings and parts of buildings in question are situated.

Article 5

(1) A consular officer, head of a post, shall be admitted to act in this capacity upon the presentation of his consular commission or other document of appointment through the diplomatic channel and the grant to him through the same channel of an exequatur or other authorisation which shall be made as soon as possible and free of charge. The commission or other document of appointment shall specify the full name of the consular officer, his rank, the seat of the consulate and the consular district in which he will perform his duties.

(2) With the consent of the receiving State, a consular officer, head of a post, may be admitted to act as such pending the grant of an exequatur or other authorisation. In such a case a provisional authorisation shall, where necessary, be granted to him.

(3) Upon the appointment of a consular officer, head of a post, the competent authorities of the receiving State shall take the necessary measures to enable him to perform his official duties and to receive the rights due to him under this Convention.

Article 6

In the case of a consular officer appointed to a consulate in a capacity other than that of head of a post, the diplomatic mission of the sending State shall, before he enters upon the performance of his duties, notify the ministry of foreign affairs of the receiving State of the full name of the consular officer, his rank and the consulate to which he has been appointed.

Article 7

A consular officer shall be a person possessing the nationality of the sending State only and not regarded by the receiving State as possessing its nationality.

Article 8

The diplomatic mission of the sending State shall notify the ministry of foreign affairs of the receiving State of the full name and nationality of a consular employee, and the

obywatelstwo oraz konsulat, w którym został on zatrudniony, przed przystąpieniem pracownika do wykonywania jego obowiązków.

Artykuł 9

Nie może być mianowany urzędnikiem lub pracownikiem konsularnym obywatel państwa wysyłającego, który już przebywa w państwie przyjmującym lub jest w drodze do tego państwa. Ograniczenia tego nie stosuje się jednak w przypadku, jeżeli obywatel taki jest już urzędnikiem lub pracownikiem konsulatu lub członkiem przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa wysyłającego w państwie przyjmującym.

Artykuł 10

Państwo przyjmujące może w każdej chwili bez potrzeby uzasadnienia swej decyzji zawiadomić drogą dyplomatyczną państwo wysyłające, że urzędnik lub pracownik konsularny jest osobą niepożądaną. W takim przypadku państwo wysyłające odwoła tego urzędnika lub pracownika konsularnego albo spowoduje zakończenie jego funkcji w konsulacie. Jeżeli państwo wysyłające nie spełni tego obowiązku w rozsądnym terminie, państwo przyjmujące może w odniesieniu do kierownika urzędu konsularnego cofnąć exequatur lub inne upoważnienie, a w odniesieniu do urzędnika lub pracownika konsularnego przestać uznawać daną osobę w tym charakterze.

Artykuł 11

1) Przedstawicielstwo dyplomatyczne państwa wysyłającego będzie powiadamiać Ministerstwo Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego o miejscu zamieszkania urzędnika konsularnego.

2) O miejscu zamieszkania pracownika konsularnego, który nie jest obywatelem państwa przyjmującego, kierownik urzędu konsularnego będzie powiadamiać organ dla tego celu wyznaczony.

Artykuł 12

1) Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie może z jakiegokolwiek przyczyny wykonywać swojej działalności lub jeżeli stanowisko to jest czasowo nie obsadzone, państwo wysyłające może wyznaczyć urzędnika konsularnego, tego samego albo innego konsulatu w państwie przyjmującym lub członka personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w tym państwie, do tymczasowego pełnienia funkcji kierownika urzędu. Imiona i nazwisko oraz stopień służbowy tej osoby powinny być uprzednio notyfikowane Ministerstwu Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego.

2) Urzędnik działający w tym charakterze uprawniony jest do pełnienia funkcji kierownika urzędu konsularnego, którego zastępuje. Podlega on takim samym obowiązkom oraz korzysta z takich samych praw, przywilejów i immunitetów jak kierownik urzędu konsularnego.

Artykuł 13

1) Członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa wysyłającego może być wyznaczony za zgodą państwa przyjmującego do wykonywania zarówno funkcji konsularnych, jak i funkcji dyplomatycznych.

2) Osoba wyznaczona w taki sposób będzie podlegać takim samym obowiązkom oraz będą jej przyznane takie same prawa, jakie są przewidziane w niniejszej Konwencji dla urzędnika konsularnego. Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 59 osoba ta będzie nadal korzystać z przywilejów i immunitetów, przyznanych z tytułu jej statusu dyplomatycznego.

consulate in which he is employed before he enters upon the performance of his duties.

Article 9

A national of the sending State who is already present in the receiving State, or who is on the way to that State, may not be appointed as a consular officer or employee. This prohibition does not apply, however, in the case of a national who is already a consular officer or employee at a consulate, or a member of the diplomatic mission, of the sending State in the receiving State.

Article 10

The receiving State may at any time, and without having to explain the reason for its decision, notify the sending State through the diplomatic channel that a consular officer or employee is unacceptable. The sending State shall thereupon recall the consular officer or employee concerned or terminate his duties at the consulate. If the sending State fails to carry out this obligation within a reasonable period, the receiving State may, in the case of a consular officer, head of a post, withdraw the exequatur or other authorisation or, in the case of a consular officer or employee, decline to continue to recognise the person concerned in such capacity.

Article 11

(1) The diplomatic mission of the sending State shall inform the ministry of foreign affairs of the receiving State of the private address of a consular officer.

(2) In the case of a consular employee, who is not a national of the receiving State, the consular officer, head of a post, shall inform such authority as may be designated for this purpose of his private address.

Article 12

(1) If a consular officer, head of a post, is unable for any reason to act as such or if the post is temporarily vacant, the sending State may appoint a consular officer belonging to the same consulate or to another consulate in the receiving State or a member of the diplomatic staff of its diplomatic mission in that State to act temporarily in his place. The full name and rank of the person concerned shall be notified in advance to the ministry of foreign affairs of the receiving State.

(2) Such acting officer shall be entitled to perform the duties of the consular officer, head of a post, in whose place he is acting; he shall be subject to the same obligations and shall be accorded the same rights, privileges and immunities as that officer.

Article 13

(1) A member of the diplomatic staff of the diplomatic mission of the sending State may, with the consent of the receiving State, be appointed to perform consular as well as diplomatic duties.

(2) Any person so appointed shall be subject to the same obligations, and shall be accorded the same rights, as a consular officer under this Convention. Without prejudice to the provisions of Article 59, he shall continue to receive the privileges and immunities accorded to him by virtue of his diplomatic status.

Artykuł 14

Po zakończeniu swej urzędowej działalności konsularnej lub okresu zatrudnienia w konsulacie urzędnik lub nie będący obywatelem państwa przyjmującego pracownik konsularny będzie mógł bez przeszkód opuścić państwo przyjmujące wraz z członkami rodziny wspólnie z nim zamieszkałymi i udać się do państwa wysyłającego bądź też do innego miejsca, wskazanego przez przedstawicielstwo dyplomatyczne państwa wysyłającego. Wyjazd powinien nastąpić w rozsądnym terminie.

Artykuł 15

1) Państwo przyjmujące zapewni urzędnikowi konsularnemu należny szacunek i poważanie oraz podejmie wszelkie właściwe środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na jego osobę, wolność lub godność.

2) Państwo przyjmujące podejmie wszelkie właściwe środki dla zapewnienia ochrony konsulatu oraz życia i bezpieczeństwa urzędników i pracowników konsularnych państwa wysyłającego.

3) Postanowienia ustępu 2 stosuje się w ten sam sposób do mieszkań urzędników konsularnych, jak w stosunku do konsulatów, oraz postanowienia te stosuje się do członków rodziny urzędników i pracowników konsularnych wspólnie z nimi zamieszkałych w taki sam sposób, jak do wspomnianych urzędników i pracowników.

CZEŚĆ III

Ułatwienia, przywileje i immunitety

Artykuł 16

1) Teren, budynki lub części budynków, użytkowane wyłącznie dla celów konsularnych, są nietykalne. Organy państwa przyjmującego nie będą wkraczały na ten teren, do budynków lub ich części, chyba że wyrazi na to zgodę kierownik urzędu konsularnego lub kierownik przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa wysyłającego bądź osoba przez jednego z nich wyznaczona.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do rezydencji kierownika urzędu konsularnego.

Artykuł 17

Konsulat, jak również rezydencja kierownika urzędu konsularnego nie będą wykorzystywane do udzielania azylu.

Artykuł 18

1) Teren, budynki lub części budynków oraz ich umeblowanie i wyposażenie, użytkowane wyłącznie w celach konsularnych, włączając w to mieszkanie urzędnika konsularnego, jak również środki transportu konsulatu lub urzędnika konsularnego, wyłączone są od jakiegokolwiek formy rekwizycji; podlegają one jednak, zgodnie z prawem państwa przyjmującego, wywłaszczeniu lub zajęciu dla celów obrony narodowej bądź użyteczności publicznej. W przypadku podjęcia takich środków właściwe organy państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne kroki dla uniknięcia zakłócenia pracy konsulatu.

2) W związku z przeprowadzeniem takich środków państwo przyjmujące wypłaci państwu wysyłającemu odpowiednie i efektywne odszkodowanie, przed upływem sześciu miesięcy od daty przeprowadzenia tych środków. Na wniosek

Article 14

Upon the termination of his appointment or employment at a consulate a consular officer or, provided in the latter case that he is not a national of the receiving State, a consular employee shall be permitted, together with members of his family residing with him, to depart from the receiving State without hindrance and to proceed to the sending State or to such other destination as the diplomatic mission of the sending State may specify. Departure shall take place within a reasonable period.

Article 15

(1) The receiving State shall accord to a consular officer special respect and high consideration and shall take all appropriate steps to prevent any attack on his person, freedom or dignity.

(2) The receiving State shall take all appropriate measures to ensure the protection of the consulates and the lives and safety of the consular officers and employees of the sending State.

(3) The provisions of paragraph (2) shall apply to consular residences in the same way as to consulates, and to members of the families of consular officers and employees, residing with them, in the same way as to such officers and employees.

PART III

Facilities, privileges and immunities

Article 16

(1) Land, buildings and parts of buildings used exclusively for the purposes of a consulate shall be inviolable. The authorities of the receiving State shall not enter the said land, buildings or parts of buildings except with the consent of the consular officer, head of the post, or of the head of the diplomatic mission of the sending State or of a person nominated by one of them.

(2) The provisions of paragraph (1) shall apply also to the residence of a consular officer, head of a post.

Article 17

A consulate, as also the residence of a consular officer, head of a post, shall not be used to afford asylum.

Article 18

(1) Land, buildings and parts of buildings, their furniture and equipment, used exclusively for consular purposes, including the purpose of providing a residence for a consular officer, as also the means of transport of a consulate or of a consular officer, shall be exempt from all forms of requisitioning. They shall, however, be liable to expropriation or seizure in conformity with the law of the receiving State for purposes of national defence or public utility. Where any such measure is taken, the competent authorities of the receiving State shall take all necessary steps to avoid interference with the work of the consulate.

(2) The receiving State shall pay to the sending State adequate and effective compensation in respect of any such measure not later than six months from the date on which the measure was completed. At the request of the sending

państwa wysyłającego odszkodowanie będzie wypłacone w walucie wymiennej i będzie mogło być przekazane do tego państwa.

3) Postanowienia ustępu 2 stosuje się także do przypadku rekwizycji, wywłaszczenia lub zajęcia mieszkania, mebli i wyposażenia lub środków transportu pracownika konsularnego, pod warunkiem że nie jest on obywatelem ani też stałym mieszkańcem państwa przyjmującego.

Artykuł 19

1) Godło państwa wysyłającego wraz z odpowiednim napisem oznaczającym konsulat, w języku urzędowym tego państwa i państwa przyjmującego, może być umieszczone na zewnętrznym ogrodzeniu i zewnętrznej ścianie budynku, w którym mieści się konsulat, jak również na lub przy drzwiach wejściowych do konsulatu.

2) Flaga państwa wysyłającego i jego flaga konsularna mogą być wywieszane na konsulacie, a także na rezydencji kierownika urzędu konsularnego.

3) Godło państwa wysyłającego może być umieszczone, a jego flaga państwa i flaga konsularna mogą być wywieszane na środkach transportu (pojazdach mechanicznych i łodziach) używanych przez kierownika urzędu konsularnego w czasie wykonywania swych obowiązków.

4) Na zewnątrz pomieszczeń konsularnych mogą być umieszczane napisy o charakterze informacyjnym, w szczególności dotyczące spraw określonych w artykule 40.

Artykuł 20

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują. Dokumenty i przedmioty nie mające charakteru urzędowego nie będą przechowywane w archiwach.

Artykuł 21

1) Konsulat uprawniony jest do porozumiewania się z rządem państwa wysyłającego, przedstawicielstwem dyplomatycznym i innymi konsulatami tego państwa w państwie przyjmującym. W tym celu konsulat może korzystać ze wszystkich publicznych środków łączności, jak również z kurierów, opieczetowanych worków, waliz i innych pojemników oraz może używać szyfrów.

2) W przypadku korzystania z publicznych środków łączności stosowane są w odniesieniu do konsulatu takie taryfy, jak do przedstawicielstwa dyplomatycznego.

3) Urzędowa korespondencja konsulatu (niezależnie od zastosowanych środków łączności), jak również opieczetowane worki, walizy i inne pojemniki, o których mowa w ustępie 1 (zawierające wyłącznie korespondencję i przedmioty przeznaczone tylko do urzędowego użytku), są nietykalne i organy państwa przyjmującego nie będą ich kontrolować ani zatrzymywać, pod warunkiem że posiadają one widoczne zewnętrzne oznaczenie ich urzędowego charakteru.

4) Osobom, którym powierzono przewożenie worków, waliz i innych pojemników konsularnych, przyznaje się takie same prawa, przywileje i immunitety, jakie przyznane są przez państwo przyjmujące kurierom dyplomatycznym państwa wysyłającego.

Artykuł 22

1) Urzędnik lub pracownik konsularny nie podlega jurysdykcji państwa przyjmującego (karnej, administracyjnej lub cywilnej) w odniesieniu do czynności dokonanych w urzędowym charakterze.

State, compensation shall be in a form convertible into the currency of, and transferable to, the sending State.

(3) The provisions of paragraph (2) shall apply also in the case of requisitioning, expropriation or seizure of the residence, its furniture or equipment, or the means of transport, of a consular employee, provided that he is neither a national of the receiving State nor permanently resident in that State.

Article 19

(1) The coat-of-arms of the sending State, together with an appropriate inscription designating the consulate in the official language of that State and of the receiving State, may be placed on the outer enclosure and on the outer wall of the building in which the consulate is installed as also on or by the entrance door to the consulate.

(2) The flag of the sending State and its consular flag may be flown at the consulate and also at the residence of a consular officer, head of a post.

(3) The coat-of-arms of the sending State may be placed, and its flag and consular flag may be flown, on the means of transport (motor vehicles and launches) which a consular officer, head of a post, employs in the performance of his duties.

(4) Notices of an informative character may be posted outside the consular premises including, in particular, notices relative to the matters referred to in Article 40.

Article 20

The consular archives shall be inviolable at all times and wherever they may be. Unofficial documents and objects shall not be kept in the archives.

Article 21

(1) A consulate shall be entitled to exchange communications with the Government of the sending State and with the diplomatic mission, or other consulates, of that State in the receiving State. For this purpose the consulate may employ all public means of communication as also couriers, sealed pouches, bags and other containers, and may use cyphers.

(2) In respect of public means of communication, the same tariffs shall be applied in the case of a consulate as are applied in the case of the diplomatic mission.

(3) The official correspondence of a consulate (whatever the means of communication employed) as also the sealed pouches, bags and other containers referred to in paragraph (1) (which shall contain only official correspondence and objects intended exclusively for official use) shall, provided that they bear visible external marks of their official character, be inviolable and the authorities of the receiving State shall not examine or detain them.

(4) Persons charged with the conveyance of consular pouches, bags and other containers shall be accorded the same rights, privileges and immunities as are accorded by the receiving State to the diplomatic couriers of the sending State.

Article 22

(1) A consular officer or employee shall not be subject to the jurisdiction of the receiving State (criminal, administrative or civil) in respect of an act performed in his official capacity.

2) Postanowień ustępu 1 nie stosuje się jednak do powodztwa cywilnego:

- a) wynikłego z umowy zawartej przez urzędnika konsularnego, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób domniemany w imieniu państwa wysyłającego;
- b) wniesionego przez stronę trzecią w związku ze szkodą spowodowaną przez pojazd mechaniczny lub statek;
- c) do którego stosują się postanowienia artykułu 59.

3) Państwo wysyłające może zrzec się immunitetu jurysdykcyjnego przysługującego urzędnikowi lub pracownikowi konsularnemu. Takie zrzeczenie powinno być zawsze wyraźnie i pisemnie notyfikowane właściwemu organowi państwa przyjmującego.

4) Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego nie będzie uważane za oznaczające zrzeczenie się immunitetu w odniesieniu do wykonania orzeczenia, co do którego odrębne zrzeczenie jest niezbędne.

Artykuł 23

1) W odniesieniu do jakiegokolwiek czynności nie dokonanej przez kierownika urzędu konsularnego w jego urzędowym charakterze, nie będą przeciwko niemu podejmowane żadne środki ani nie będzie wszczynane przed sądami państwa przyjmującego jakiegokolwiek postępowanie (karne, administracyjne lub cywilne), inne aniżeli określone w ustępie 2 artykułu 22, chyba że Wysokie Umawiające się Strony osiągną uprzednio w drodze dyplomatycznej porozumienie w tej sprawie.

2) Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się również do zamieszkałych wspólnie z kierownikiem urzędu konsularnego członków jego rodziny, jeżeli nie są oni obywatelami ani też stałymi mieszkańcami państwa przyjmującego.

Artykuł 24

1) Urzędnik konsularny, do którego nie stosuje się postanowień ustępu 1 artykułu 23, może być zatrzymany lub tymczasowo aresztowany jedynie w przypadku popełnienia poważnego przestępstwa i na mocy decyzji właściwego organu państwa przyjmującego.

2) Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 1 urzędnik konsularny może być pozbawiony wolności jedynie w wykonaniu prawomocnego orzeczenia sądowego.

3) Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się również do członków rodziny urzędnika konsularnego wspólnie z nim zamieszkałych, jeżeli nie są oni obywatelami państwa przyjmującego.

Artykuł 25

1) W przypadku zatrzymania, aresztowania lub wszczęcia postępowania karnego przeciwko urzędnikowi lub pracownikowi konsularnemu państwo przyjmujące bezzwłocznie zawiadomi kierownika urzędu konsularnego.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do członków rodzin urzędnika lub pracownika konsularnego wspólnie z nim zamieszkałych.

Artykuł 26

1) a) Urzędnik konsularny może, w interesie sprawiedliwości, dobrowolnie zastosować się do wezwania o złożenie zeznań w charakterze świadka. W takim przypadku może on jednak odmówić złożenia zeznań w sprawach należących

(2) The provisions of paragraph (1) shall not, however, apply to a civil action,

- (a) arising out of a contract concluded by a consular officer in which he did not contract, expressly or impliedly, on behalf of the sending State;
- (b) brought by a third party in respect of damage caused by a vehicle or vessel;
- (c) to which the provisions of Article 59 apply.

(3) The sending State may waive the immunity from jurisdiction of a consular officer or employee. Such waiver shall always be express and shall be notified in writing to the competent authority of the receiving State.

(4) Waiver of immunity from jurisdiction shall not be held to imply waiver of immunity in respect of the execution of judgment for which a separate waiver must be made.

Article 23

(1) In respect of any act performed otherwise than in his official capacity by a consular officer, head of a post, no measure of any kind shall be taken against him nor shall any proceedings (criminal, administrative or civil), other than the proceedings specified in paragraph (2) of Article 22, be entertained by the courts of the receiving State except upon prior agreement through the diplomatic channel between the High Contracting Parties.

(2) The provisions of this Article shall apply also to members of the family of a consular officer, head of a post, residing with him, provided that the person concerned is neither a national of the receiving State nor permanently resident in that State.

Article 24

(1) A consular officer, to whom the provisions of paragraph (1) of Article 23 do not apply, may be placed under preventive detention or arrest pending trial only in the case of a grave offence and on the basis of a decision by the competent authority of the receiving State.

(2) Without prejudice to the provisions of paragraph (1), such a consular officer may not be subjected to any deprivation of liberty except in execution of a judicial decision of final effect.

(3) The provisions of this Article shall apply also to the members of the family of the consular officer, residing with him, provided that the person concerned is not a national of the receiving State.

Article 25

(1) In the event of the arrest or detention of, or the institution of criminal proceedings against, a consular officer or employee, the receiving State shall immediately inform the consular officer, head of the post, accordingly.

(2) The provisions of paragraph (1) shall apply also to the members of the family of the consular officer or employee concerned, residing with him.

Article 26

(1) (a) A consular officer may, in the interests of justice, voluntarily comply with a request to give evidence as a witness. In this event, however, he may decline to give evidence with regard to matters falling within the scope of his

cych do zakresu jego urzędowej działalności bądź w charakterze świadka — rzeczoznawcy w odniesieniu do prawa państwa wysyłającego. W przypadku odmowy złożenia zeznań lub stawienia się przed sądem nie będą stosowane żadne środki przymusu celem zmuszenia urzędnika konsularnego do złożenia zeznań bądź stawienia się przed sądem ani też żadne kary nie będą na niego nakładane;

b) pracownik konsularny może odmówić złożenia zeznań w charakterze świadka w sprawach należących do zakresu jego działalności urzędowej bądź przedstawienia jakiegokolwiek dokumentu lub przedmiotu z archiwum konsularnego.

2) W przypadku składania zeznań przez urzędnika lub pracownika konsularnego w charakterze świadka będą podjęte wszelkie odpowiednie środki dla uniknięcia zakłóceń w pracy konsulatu. Na wniosek kierownika urzędu konsularnego zeznania takie mogą być złożone, jeżeli jest to możliwe i dopuszczalne, ustnie lub na piśmie, w konsulacie bądź w mieszkaniu odnośnego urzędnika lub pracownika konsularnego.

3) Przy składaniu zeznań w charakterze świadka urzędnik konsularny lub pracownik konsularny uprawniony jest do złożenia przysięgi w miejsce przysięgi.

4) Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się zarówno w postępowaniu przed organami administracyjnymi, jak również w postępowaniu przed sądami.

5) Postanowienia ustępu 1 litery a) oraz ustępów 3 i 4 stosuje się w odpowiednim zakresie do zamieszkałych wspólnie z urzędnikiem konsularnym członków jego rodziny, jeżeli nie są oni obywatelami państwa przyjmującego.

Artykuł 27

1) Urzędnik konsularny nie podlega w państwie przyjmującym obowiązkowi służby wojskowej oraz jakiegokolwiek przymusowej służbie publicznej.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do pracowników konsularnych oraz członków rodzin urzędników i pracowników konsularnych wspólnie z nimi zamieszkałych, jeżeli nie są oni obywatelami ani stałymi mieszkańcami państwa przyjmującego.

3) Urzędnik lub pracownik konsularny oraz wspólnie z nimi zamieszkali członkowie ich rodzin zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach lub przepisach państwa przyjmującego dotyczących rejestracji cudzoziemców, zezwolenia na zamieszkanie oraz innych podobnych obowiązków.

Artykuł 28

Dziecko urzędnika lub pracownika konsularnego, pod warunkiem, iż tenże jest obywatelem państwa wysyłającego i nie jest stałym mieszkańcem państwa przyjmującego, nie nabywa obywatelstwa państwa przyjmującego przez sam fakt urodzenia się w tym państwie w okresie, gdy urzędnik konsularny lub pracownik konsularny przebywa w charakterze urzędowym w państwie przyjmującym.

Artykuł 29

1) Żadne podatki ani jakiegokolwiek inne podobne opłaty (państwowe, stanowe, regionalne, komunalne bądź inne) nie będą nakładane ani pobierane w państwie przyjmującym w odniesieniu do:

a) terenu, budynków lub części budynków, użytkowanych wyłącznie dla celów konsularnych, włącznie z mieszkaniem urzędnika lub, nie będącego obywate-

official duties or in the capacity of an expert witness concerning the law of the sending State. No coercive measures shall be taken to compel the officer to give evidence or to appear in court for this purpose, and no penalty shall be imposed in the event of failure to give evidence or to appear in court.

(b) A consular employee may decline to give evidence as a witness with regard to any matter falling within the scope of his official duties or to produce any document or object from the consular archives.

(2) In any case where a consular officer or employee gives evidence as a witness, all reasonable steps shall be taken to avoid interference with the work of the consulate. On the request of the consular officer, head of the post, such evidence may, where this is possible and permissible, be given, orally or in writing, at the consulate or at the residence of the consular officer or employee concerned.

(3) A consular officer or employee shall be entitled, in giving evidence as a witness, to make an affirmation in lieu of an oath.

(4) The provisions of this Article shall apply to proceedings before administrative bodies as well as to proceedings before courts.

(5) The provisions of sub-paragraph (a) of paragraph (1), of paragraph (3) and of paragraph (4) shall apply, to the extent that they are capable of such application, to members of the family of a consular officer, residing with him, provided that the person concerned is not a national of the receiving State.

Article 27

(1) A consular officer shall be exempt in the receiving State from service in the armed forces and from compulsory public service of any kind.

(2) The provisions of paragraph (1) shall also apply to consular employees and to members of the families of consular officers and employees, residing with them, provided that the person concerned is neither a national of the receiving State nor permanently resident in that State.

(3) A consular officer or employee, together with members of his family residing with him, shall be exempt from all requirements under the laws or regulations of the receiving State relative to the registration of aliens, permission to reside and other similar matters.

Article 28

The child of a consular officer or, provided that he is a national of the sending State and is not permanently resident in the receiving State, of a consular employee, shall not acquire the nationality of the latter State solely by virtue of birth in that State during the period of the assignment of the officer or employee concerned to that State in his official capacity.

Article 29

(1) No tax or other similar charge of any kind (national, state, provincial, municipal or other) shall be imposed or collected in the receiving State in respect of,

(a) land, buildings or parts of buildings used exclusively for consular purposes, including the purpose of providing a residence for a consular officer or em-

lem państwa przyjmującego, pracownika konsularnego, pod warunkiem że stanowią własność lub są wynajęte w imieniu państwa wysyłającego bądź jakiegokolwiek osoby fizycznej lub prawnej działającej w imieniu tego państwa, z wyjątkiem opłat nakładanych za usługi albo za ulepszenia lokalnych urzędów publicznych, które to opłaty pobierane będą w takim rozmiarze, w jakim dana nieruchomość odnosi z nich korzyści;

- b) transakcji lub dokumentów dotyczących nabycia nieruchomości przez państwo wysyłające wyłącznie dla celów konsularnych określonych w literze a) niniejszego ustępu;
- c) nabycia, własności, posiadania lub użytkowania nieruchomości wyłącznie dla celów konsularnych.

2) Zwolnień przyznanych zgodnie z ustępem 1 nie stosuje się jednak w odniesieniu do podatków lub do jakichkolwiek innych podobnych opłat, za zapłacenie których jest prawnie odpowiedzialna jakakolwiek inna osoba, niezależnie od okoliczności przeniesienia przez nią ciężaru podatku lub podobnej opłaty na państwo wysyłające lub na jedną bądź więcej osób fizycznych albo prawnych działających w jego imieniu.

Artykuł 30

Żadne podatki ani jakiegokolwiek inne podobne opłaty (państwowe, stanowe, regionalne, miejskie lub inne) nie będą nakładane lub pobierane w państwie przyjmującym od opłat pobieranych w imieniu państwa wysyłającego za czynności konsularne bądź od pokwitowań wydawanych za przyjęcie takich opłat.

Artykuł 31

1) Urzędnik konsularny lub nie będący obywatelem państwa przyjmującego pracownik konsularny zwolniony jest od wszelkich podatków lub jakichkolwiek innych podobnych opłat (państwowych, stanowych, regionalnych, komunalnych lub innych) nakładanych lub pobieranych w państwie przyjmującym od urzędowych wynagrodzeń, poborów, płac lub świadczeń otrzymywanych z tytułu wykonywania urzędowych obowiązków.

2) Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3 urzędnik lub nie będący obywatelem państwa przyjmującego pracownik konsularny, jeżeli nie wykonuje prywatnego zajęcia zarobkowego w państwie przyjmującym i jest stałym funkcjonariuszem państwa wysyłającego, zwolniony jest od podatków i jakichkolwiek innych podobnych opłat (państwowych, stanowych, regionalnych, komunalnych lub innych) nakładanych lub pobieranych w państwie przyjmującym, do zapłacenia których byłby w innym przypadku prawnie zobowiązany.

3) Postanowień ustępu 2 nie stosuje się jednak w odniesieniu do podatków lub jakichkolwiek innych podobnych opłat (państwowych, stanowych, regionalnych, komunalnych lub innych) należnych z tytułu:

- a) nabycia, własności, posiadania bądź rozporządzania prawami rzeczowymi w stosunku do nieruchomości położonych w państwie przyjmującym;
- b) dochodu uzyskanego z innych źródeł lub od zwiększania się wartości aktywów w państwie przyjmującym, z zastrzeżeniem postanowień ustępu 1;
- c) transakcji lub dokumentów nadających moc prawną transakcjom łącznie z opłatami skarbowymi nakładanymi lub w związku z tym pobieranymi;
- d) przeniesienia prawa własności majątku na skutek śmierci, na przykład przez spadkobranie, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 33.

ployee who is not a national of the receiving State, provided that the premises in question are owned or leased in the name of the sending State or of some natural or juridical person acting on behalf of that State, with the exception of any assessment imposed for services or for local public improvements which shall be payable to the extent that such property is benefited thereby;

- (b) transactions or instruments relating to the acquisition of immovable property by the sending State exclusively for consular purposes as specified in sub-paragraph (a) of this paragraph;
- (c) the acquisition ownership, possession or use of movable property exclusively for consular purposes.

(2) The exemptions accorded under paragraph (1) shall not, however, apply with respect to taxes or similar charges of any kind for the payment of which some other person is legally liable, notwithstanding that the burden of the tax or similar charge may be passed on to the sending State or to one or more natural or juridical persons acting on its behalf.

Article 30

No tax or other similar charge of any kind (national, state, provincial, municipal or other) shall be imposed or collected in the receiving State in respect of fees received on behalf of the sending State as compensation for consular services or any receipt given in respect of any such fee.

Article 31

(1) A consular officer or employee, provided in the latter case that he is not a national of the receiving State, shall be exempt from all taxes or other similar charges of any kind (national, state, provincial, municipal or other) imposed or collected in the receiving State in respect of the official emoluments, salary, wages or allowances received by him as compensation for his official duties.

(2) Subject to the provisions of paragraph (3), a consular officer or employee, provided that he is not engaged in private occupation for gain in the receiving State and that he is a permanent official of the sending State and provided also, in the case of a consular employee, that he is not a national of the receiving State, shall be exempt from all taxes or other similar charges of any kind (national, state, provincial, municipal or other) imposed or collected in the receiving State for the payment of which he would otherwise be the person legally liable.

(3) The provisions of paragraph (2) shall not, however, apply with respect to taxes or other similar charges of any kind (national, state, provincial, municipal or other) leviable

- (a) on the acquisition, ownership, occupation or disposal of immovable property situated within the receiving State;
- (b) without prejudice to the provisions of paragraph (1), on income derived from other sources or on the appreciation of assets within the receiving State;
- (c) on transactions or instruments effecting transactions, including stamp duties imposed or collected in connexion therewith;
- (d) without prejudice to the provisions of Article 33, on the passing of property at death, for example, by inheritance.

Artykuł 32

1) Państwo wysyłające może przywozić do państwa przyjmującego oraz wywozić z tego państwa wszelkie meble, przedmioty wyposażenia i zaopatrzenia, materiały budowlane i inne przedmioty, włączając pojazdy mechaniczne i łodzie, przeznaczone do użytku lub spożycia w związku z urzędową działalnością konsulatu, oraz zwolnione jest, w odniesieniu do wszystkich tych przedmiotów, od wszelkich opłat celnych, podatków lub jakichkolwiek innych podobnych należności (państwowych, stanowych, regionalnych, komunalnych i innych) nakładanych lub pobieranych przez państwo przyjmujące w związku z przywozem lub wywozem.

2) a) Urzędnik konsularny nie wykonujący prywatnego zajęcia zarobkowego w państwie przyjmującym i będący stałym funkcjonariuszem państwa wysyłającego ma również prawo przywozić do państwa przyjmującego oraz wywozić z tego państwa wszelki bagaż i mienie osobiste oraz inne przedmioty, włączając pojazdy mechaniczne i łodzie, przeznaczone wyłącznie do użytku lub spożycia przez niego bądź do użytku lub spożycia przez członków jego rodziny wspólnie z nim zamieszkających, i w odniesieniu do wszystkich tych przedmiotów jest on zwolniony od wszelkich opłat celnych, podatków lub jakichkolwiek innych podobnych należności (państwowych, stanowych, regionalnych, komunalnych i innych) nakładanych lub pobieranych przez państwo przyjmujące w związku z przywozem lub wywozem. Powyższe postanowienie stosuje się do wszystkich tych przedmiotów przywożonych przez urzędnika konsularnego zarówno w czasie jego pierwszego przybycia na stanowisko konsularne, jak i do następnych przyjazdów oraz do przedmiotów, które są mu przysyłane lub przywożone w dowolnym czasie w okresie zajmowania przez niego tego stanowiska;

b) Pracownikowi konsularnemu, jeżeli nie jest on obywatelem państwa przyjmującego i nie wykonuje prywatnego zajęcia zarobkowego w tym państwie oraz jeżeli jest on stałym funkcjonariuszem państwa wysyłającego, przyznane są w odniesieniu do opłat celnych, podatków i należności, wymienionych w punkcie a) niniejszego ustępu, takie same zwolnienia, jakie przyznane są odpowiedniemu w stopniu służbowym członkowi przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa wysyłającego.

3) Rozumie się jednak, że:

- a) państwo przyjmujące może uzależnić udzielenie zwolnień przewidzianych w niniejszym artykule od notyfikacji o przywozie lub wywozie dokonanej w sposób przez to państwo określony;
- b) zwolnienia przewidziane w niniejszym artykule, dotyczące przedmiotów przywożonych wyłącznie na użytek urzędowy lub osobisty, nie będą obejmować przedmiotów przywożonych na użytek innych osób albo na sprzedaż bądź do innych celów handlowych; nie należy jednak uważać, że postanowienie to wyklucza przywóz przedmiotów stanowiących wzory artykułów handlowych przeznaczonych wyłącznie dla wystawy wewnątrz konsulatu, pod warunkiem że zostaną one następnie wywiezione lub zniszczone;
- c) państwo przyjmujące zachowuje prawo do nałożenia opłat, podatków lub należności w przypadku sprzedaży lub dysponowania przedmiotem przywiezionym zgodnie z niniejszym artykułem, z wyjątkiem, kiedy druga strona transakcji byłaby sama uprawniona do przywozu tego przedmiotu bez tej opłaty, podatku lub należności;
- d) państwo przyjmujące może ustalić, że zwolnień przewidzianych w niniejszym artykule nie stosuje się do produktów wyhodowanych lub przedmiotów wytwor-

Article 32

(1) The sending State shall be permitted to import into the receiving State and to re-export therefrom, all furniture, equipment, supplies, building materials and other articles, including vehicles and launches, intended for use or consumption in connexion with the official purposes of a consulate and shall be exempt, in respect of all such articles, from all customs duties or other taxes or similar charges of any kind (national, state, provincial, municipal or other) imposed or collected by the receiving State upon or by reason of importation or re-exportation.

(2) (a) A consular officer who is not engaged in private occupation for gain in the receiving State and who is a permanent official of the sending State shall likewise be permitted to import into the receiving State, and subsequently to re-export therefrom, all baggage and effects and other articles, including vehicles and launches, intended exclusively for his use or consumption or for the use or consumption of members of his family residing with him and shall be exempt, in respect of all such articles, from all customs duties or other taxes or similar charges of any kind (national, state, provincial, municipal or other) imposed or collected by the receiving State upon or by reason of importation or re-exportation. This provision shall apply to all such articles which accompany him to his consular post, whether upon first arrival or on any subsequent arrival or which are consigned to him at his post and imported at any time while he is assigned to such post.

(b) A consular employee, provided that he is not a national of the receiving State, that he is not engaged in private occupation for gain in that State and that he is a permanent official of the sending State, shall be accorded, with regard to the duties, taxes and charges referred to in subparagraph (a) of this paragraph, the same exemptions as are accorded to a member of the corresponding category of personnel of the diplomatic mission of the sending State.

(3) It is, however, understood that

- (a) the receiving State may, as a condition to the granting of the exemptions provided in this Article, require that a notification of any importation or re-exportation be given in such manner as it may prescribe;
- (b) the exemptions provided in this Article, being in respect of articles imported for official or personal use only, shall not extend to articles imported as an accommodation to others or for sale or for other commercial purposes; this understanding shall not, however, be regarded as precluding the importation of articles as samples of commercial products solely for display within a consulate, provided that they are subsequently re-exported or destroyed;
- (c) the receiving State retains the right to impose any duty, tax or charge in the event of the sale or disposal of any article imported in conformity with this Article except where the other party to the transaction would himself be entitled to import the article in question free of that duty, tax or charge;
- (d) the receiving State may determine that the exemptions provided in this Article shall not apply in respect of articles grown, produced or manufactured

rzonych na jego terytorium i wyeksportowanych jako zwolnione od wszelkich podatków i opłat celnych, które byłyby należne, gdyby produkty te lub przedmioty nie zostały wyeksportowane;

- e) niniejszego artykułu nie można interpretować jako zezwalającego na przywóz do państwa przyjmującego lub wywóz z tego państwa jakiegokolwiek przedmiotu, którego przywóz lub wywóz jest zabroniony.

Artykuł 33

Jeżeli urzędnik konsularny, pracownik bądź członek jego rodziny wspólnie z nim zamieszkały umrze i pozostawi ruchomy majątek w państwie przyjmującym, żadne podatki ani jakiegokolwiek inne podobne opłaty nie będą nakładane ani pobierane przez państwo przyjmujące w odniesieniu do tego majątku, pod warunkiem że zmarła osoba nie była obywatelem państwa przyjmującego oraz że majątek ten znajdował się w tym państwie jedynie w związku z pobytem tam zmarłego w charakterze urzędnika konsularnego, pracownika lub członka rodziny urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego.

Artykuł 34

1) Urzędnik lub pracownik konsularny korzysta z przywilejów i immunitetów przyznanych na podstawie niniejszej Konwencji od chwili przybycia na terytorium państwa przyjmującego w celu objęcia stanowiska lub w przypadku, gdy znajduje się on już w tym państwie, od chwili objęcia swych obowiązków w konsulacie. Korzysta on z tych przywilejów i immunitetów aż do chwili wyjazdu z państwa przyjmującego po zakończeniu działalności urzędowej lub zatrudnienia.

2) Członkowie rodziny urzędnika lub pracownika konsularnego wspólnie z nim zamieszkali korzystają ze wspomnianych przywilejów i immunitetów od chwili przyznania ich urzędnikowi lub pracownikowi konsularnemu bądź od chwili przybycia członków rodziny do państwa przyjmującego, zależnie od tego, co nastąpiło później, i korzystają z tych przywilejów i immunitetów aż do chwili wyjazdu z państwa przyjmującego urzędnika lub pracownika konsularnego po zakończeniu działalności urzędowej.

Artykuł 35

1) Właściwy organ państwa przyjmującego wyda urzędnikowi konsularnemu odpowiedni dokument określający jego status.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do pracowników konsularnych oraz do członków rodzin urzędników konsularnych i pracowników konsularnych, wspólnie z nimi zamieszkałych, jeżeli nie są oni obywatelami ani też stałymi mieszkańcami państwa przyjmującego.

Artykuł 36

Urzędnikom konsularnym lub pracownikom konsularnym zezwala się na swobodne podróżowanie po państwie przyjmującym z zastrzeżeniem ustaw i przepisów tego państwa dotyczących stref, do których wstęp jest zabroniony lub ograniczony ze względu na bezpieczeństwo państwa. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają obowiązku uzyskiwania wiz lub innych dokumentów podróży, jakie mogą być wymagane przez państwo przyjmujące.

Artykuł 37

1) Wszystkie osoby, którym przyznane są przywileje i immunitety na podstawie niniejszej Konwencji, obowiązane

in the receiving State which have been exported therefrom free of any duties, taxes or charges which would have been leviable but for such exportation;

- (e) nothing in this Article shall be construed so as to permit the entry into the receiving State or the export from that State of any article the importation or exportation of which is specifically prohibited under the law of the receiving State.

Article 33

If a consular officer or employee or a member of his family, residing with him, dies and leaves movable property in the receiving State, no tax or other similar charge of any kind shall be imposed or collected by the receiving State in respect of that property, provided that the deceased person was not a national of the receiving State and that the presence of the property in that State was due solely to the presence of the deceased in the capacity of a consular officer or employee or as a member of the family of a consular officer or employee.

Article 34

(1) The privileges and immunities accorded under this Convention shall be granted to a consular officer or employee from the moment of his entry into the receiving State to assume his post, or, if he is already in that State, from the moment of taking up his duties at the consulate. They shall continue to be granted until the moment of departure from the receiving State upon the termination of his appointment or employment.

(2) In the case of members of the family of a consular officer or employee, residing with him, the said privileges and immunities shall be granted from the moment when they are granted to the officer or employee concerned, or from the moment of entry into the receiving State, whichever is the later, and shall continue to be granted until the moment of departure from the receiving State of that officer or employee upon the termination of the appointment.

Article 35

(1) A consular officer shall be given an appropriate document indicating his status by the competent authority of the receiving State.

(2) The provisions of paragraph (1) shall also apply to consular employees and to members of the families of consular officers and employees, residing with them, providing that the person concerned is neither a national of the receiving State nor permanently resident in that State.

Article 36

Subject to the laws and regulations of the receiving State with regard to areas entry into which is prohibited or restricted for reasons of national security, a consular officer or employee shall be permitted to travel freely in that State. The provisions of this Article shall be without prejudice to any requirement with regard to the obtaining of visas or other travel documents which may be imposed by the receiving State.

Article 37

(1) All persons to whom privileges and immunities are accorded under this Convention shall, without prejudice to

są, bez uszczerbku dla wspomnianych przywilejów i immunitetów, do przestrzegania ustaw i przepisów państwa przyjmującego.

2) Urzędnik lub pracownik konsularny nie będzie korzystał z praw, zwolnień, przywilejów i ułatwień, przyznanych na podstawie niniejszej Konwencji, dla celów innych aniżeli te, dla których zostały one przyznane.

3) Urzędnik lub pracownik konsularny zatrudniający w państwie przyjmującym osobę, której zarobek lub wynagrodzenie nie jest zwolnione w tym państwie od podatku dochodowego, powinien przestrzegać wszelkich obowiązków związanych z pobieraniem podatku dochodowego, nałożonych na pracodawców przez prawo i przepisy państwa przyjmującego.

4) Środki transportu (pojazdy mechaniczne i łodzie) stanowiące własność państwa wysyłającego i używane dla celów służbowych konsulatu, jak również stanowiące własność urzędnika lub pracownika konsularnego, będą odpowiednio ubezpieczone w państwie przyjmującym od odpowiedzialności cywilnej wobec osób trzecich i następstw nieszczęśliwych wypadków.

CZĘŚĆ IV

Funkcje konsularne

ROZDZIAŁ A — POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 38

1) Urzędnik konsularny jest uprawniony do wykonywania działalności określonej w niniejszej Konwencji. Może on ponadto wykonywać inne czynności, pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z prawem państwa przyjmującego bądź też że odnośnie tych czynności państwo to nie zgłasza sprzeciwu.

2) W każdym przypadku, kiedy na podstawie Konwencji urzędnik konsularny jest uprawniony do wykonywania swych czynności, państwu wysyłającemu zastrzeżone jest określenie, w jakim zakresie urzędnik konsularny powinien takie uprawnienia wykonywać.

3) Urzędnik konsularny jest uprawniony do wykonywania działalności konsularnej jedynie w swym okręgu konsularnym. Wykonywanie przez niego działalności konsularnej poza tym okręgiem jest uzależnione od zgody państwa przyjmującego.

4) a) W związku z wykonywaniem swej działalności urzędnik konsularny uprawniony jest do zwracania się do organów miejscowych, w obrębie swego okręgu konsularnego, jak również tam, gdzie jest to właściwe, do organów centralnych państwa przyjmującego;

b) urzędnik konsularny nie może jednak, z wyjątkiem przypadku nieobecności przedstawiciela dyplomatycznego państwa wysyłającego, zwracać się bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego.

5) Urzędnik konsularny będzie uprawniony, po dokonaniu notyfikacji państwu przyjmującemu, do wykonywania działalności konsularnej na rzecz państwa trzeciego, pod warunkiem że państwo przyjmujące nie zgłosi sprzeciwu.

6) Za dokonywanie czynności konsularnych urzędnik konsularny jest uprawniony do pobierania opłat określonych przez państwo wysyłające.

Artykuł 39

Po notyfikowaniu państwu przyjmującemu urzędnik konsularny może reprezentować państwo wysyłające wobec każdej międzynarodowej organizacji. Działając w tym charakterze jest on uprawniony do korzystania z wszelkich ułatwień,

the said privileges and immunities, be under an obligation to respect the laws and regulations of the receiving State.

(2) A consular officer or employee shall not take advantage of the rights, exemptions, privileges or facilities accorded under the Convention for purposes other than those for which they are accorded.

(3) A consular officer or employee, if he employs in the receiving State any person whose wage or salary is not exempt from income tax in that State, shall observe any obligation imposed upon employers by the laws and regulations of the receiving State with regard to the levying of income tax.

(4) Means of transport (motor vehicles and launches) owned by the sending State and used for the official purposes of a consulate, or owned by a consular officer or employee, shall be adequately insured in the receiving State against third party risks.

Part IV

Consular Functions

SECTION A. — GENERAL PROVISIONS

Article 38

(1) A consular officer shall be entitled to perform the duties specified in this Convention. He may, in addition, perform other duties, provided that they are not contrary to the law of the receiving State or are acts to which no objection is raised by that State.

(2) In any case where a consular officer is entitled under the Convention to perform a duty, it is for the sending State to determine to what extent the consular officer shall exercise such a right.

(3) A consular officer shall be entitled to perform consular duties only within his own consular district. The performance by him of consular duties outside that district shall be subject to the consent of the receiving State.

(4) (a) A consular officer shall be entitled, in connexion with the performance of his duties, to apply to the local authorities within his consular district as also, where appropriate, to the central authorities of the receiving State.

(b) A consular officer may not, however, except in the absence of a diplomatic representative of the sending State, apply direct to the ministry of foreign affairs of the receiving State.

(5) Upon notification to the receiving State, a consular officer shall be entitled to perform duties on behalf of a third State, provided that the receiving State does not raise objection.

(6) A consular officer shall be entitled to levy the fees prescribed by the sending State for the performance of consular services.

Article 39

A consular officer may, on notification to the receiving State, act as representative of the sending State to an international organisation. In this capacity he shall be entitled to enjoy any facilities, privileges and immunities

przywilejów i immunitetów przyznawanych takiemu przedstawicielowi przez międzynarodowe prawo zwyczajowe lub umowy międzynarodowe.

ROZDZIAŁ B — FUNKCJE OGÓLNE

Artykuł 40

Urzędnik konsularny uprawniony jest do popierania interesów państwa wysyłającego w sprawach handlowych, gospodarczych, naukowych, kulturalnych i turystycznych oraz do rozszerzania kontaktów i rozwoju przyjaznych stosunków między obu państwami w tych i innych dziedzinach ich wzajemnych stosunków.

Artykuł 41

Urzędnik konsularny jest uprawniony do ochrony i popierania praw i interesów państwa wysyłającego i jego obywateli, w tym również osób prawnych, jeżeli to z treści wynika.

Artykuł 42

W przypadku, jeśli obywatel państwa wysyłającego nie jest obecny lub nie posiada w państwie przyjmującym swego pełnomocnika, urzędnik konsularny jest uprawniony, zgodnie z prawem państwa przyjmującego, do podjęcia osobiście lub przez uprawnionego przedstawiciela wszelkich niezbędnych środków w celu zabezpieczenia praw i interesów tego obywatela przed organami państwa przyjmującego (sądowymi lub administracyjnymi). Urzędnik konsularny może również zaproponować właściwemu organowi, aby rozpatrzenie sprawy zostało odroczone do chwili poinformowania tego obywatela i stworzenia mu odpowiedniej możliwości stawienia się osobiście lub wyznaczenia innego pełnomocnika.

Artykuł 43

1) Urzędnik konsularny uprawniony jest do porozumiewania i widywania się z obywatelem państwa wysyłającego oraz do udzielania mu porad, jak również pomocy w jego stosunkach z organami państwa przyjmującego (sądowymi lub administracyjnymi) lub w postępowaniu toczącym się przed tymi organami oraz do zapewnienia mu, w razie potrzeby, pomocy prawnej lub — na życzenie bądź za zgodą wspomnianych organów — do występowania w charakterze tłumacza w sprawie tego obywatela lub też do wyznaczenia dla tego celu tłumacza.

2) Państwo przyjmujące nie będzie stwarzać obywatelowi państwa wysyłającego żadnych ograniczeń w dostępie do konsulatu lub porozumiewania się tego obywatela z konsulem.

Artykuł 44

1) Jeżeli obywatel państwa wysyłającego zostanie aresztowany, aresztowany lub w jakikolwiek inny sposób pozbawiony wolności, właściwe organy państwa przyjmującego bezzwłocznie powiadomią o tym urzędnika konsularnego.

2) a) W każdym przypadku, kiedy mają zastosowanie postanowienia ustępu 1, urzędnik konsularny ma prawo do bezzwłocznego porozumiewania się z takim obywatelem, odwiedzenia go i prowadzenia z nim rozmowy. Korespondencja od takiego obywatela skierowana do urzędnika konsularnego, a gdy zachodzi potrzeba zatrzymania oryginału — jej kopia, będzie bezzwłocznie przekazana urzędnikowi konsularnemu;

accorded to such a representative by customary international law or by international agreements.

SECTION B. — GENERAL FUNCTIONS

Article 40

A consular officer shall be entitled to promote the interests of the sending State in relation to commercial, economic, scientific and cultural matters and tourism and to further the expansion of contacts and the development of friendly relations between those States in these and other fields of their mutual relations.

Article 41

A consular officer shall be entitled to protect and promote the rights and interests of the sending State and of its nationals, including, where the context so permits, juridical persons.

Article 42

In any case where a national of the sending State is not present or otherwise represented in the receiving State, a consular officer shall be entitled, consistently with the law of the receiving State, to take, personally or through an authorised representative, any necessary measures to safeguard the rights and interests of the national before an authority of the receiving State (judicial or administrative). A consular officer may, likewise, propose to the competent authority that consideration of the matter be postponed until such time as the national has been informed and has had reasonable opportunity to arrange to be present or represented.

Article 43

(1) A consular officer shall be entitled to communicate with, interview and advise a national of the sending State, to aid him in relations with, or in proceedings before, the authorities of the receiving State (judicial or administrative), make arrangements for legal assistance for him, where necessary, and, at the request of the said authorities or with their consent, act as interpreter on behalf of such a national or designate an interpreter so to act.

(2) No restriction shall be placed by the receiving State upon the access of a national of the sending State to the consulate or upon communication by him with the consulate.

Article 44

(1) In any case where a national of the sending State has been arrested, detained or subjected to any other deprivation of liberty, the competent authorities of the receiving State shall immediately inform the appropriate consular officer accordingly.

(2) (a) In any case to which the provisions of paragraph (1) apply, the consular officer shall have the right immediately to communicate with, to visit and to converse with the national. Any communication from the national to the consular officer, or, if it is necessary to retain the original thereof, a copy of the communication, shall be forwarded immediately to the consular officer.

b) postanowienia niniejszego ustępu będą miały zastosowanie również w każdym przypadku, kiedy skazany obywatel odbywa karę pozbawienia wolności i ma prawo do wniesienia odwołania zgodnie z obowiązującymi przepisami określającymi termin, w którym odwołanie to może być wniesione.

3) Jeżeli obywatel państwa wysyłającego został skazany i odbywa karę pozbawienia wolności i jeżeli postanowienia litery b) ustępu 2 nie mają zastosowania, urzędnik konsularny ma prawo do porozumienia się z nim, odwiedzenia go i rozmów z nim. Takie odwiedzanie może się odbywać co pewien czas, w odstępach nie przekraczających jednego miesiąca.

4) Porozumiewanie się i rozmowy, przewidziane w niniejszym artykule, mogą odbywać się w języku państwa wysyłającego lub państwa przyjmującego według wyboru urzędnika konsularnego bądź też w innym języku za zgodą właściwych organów państwa przyjmującego.

5) Obywatel, do którego mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu, może otrzymywać od urzędnika konsularnego przesyłki zawierające żywność, ubranie, lekarstwa, materiały do czytania i pisanie, w zakresie, w jakim na to zezwalają przepisy obowiązujące w instytucji, w której jest on zatrzymany.

6) Prawa do porozumiewania się, odwiedzania i rozmowy z obywatelem, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł, będą przyznane zgodnie z obowiązującym prawem i przepisami państwa przyjmującego, jednakże zawsze z zastrzeżeniem, że zastosowanie powyższych praw i przepisów nie będzie naruszać praw do porozumiewania się, odwiedzania i rozmów z tym obywatelem.

7) Wysokie Umawiające się Strony będą zawierały co pewien czas odpowiednie porozumienia wykonawcze dla wprowadzenia w życie postanowień litery a) ustępu 2.

Artykuł 45

Urzędnik konsularny jest uprawniony do:

- a) prowadzenia rejestru obywateli państwa wysyłającego;
- b) wydawania, dokonywania zmian, przedłużania ważności, nadawania mocy i unieważniania paszportów i innych podobnych dokumentów obywatelom państwa wysyłającego oraz innym osobom uprawnionym do ich otrzymywania;
- c) wydawania i unieważniania wiz i innych podobnych dokumentów;
- d) sporządzania i przyjmowania oświadczeń i dokumentów wymaganych przez prawo państwa wysyłającego, łącznie z tymi, które dotyczą obywatelstwa;
- e) doręczania dokumentów sądowych oraz przyjmowania zeznań w imieniu sądów lub innych organów państwa wysyłającego w sposób przewidziany w tych sprawach w specjalnych porozumieniach między Wysokimi Umawiającymi się Stronami bądź w braku takich porozumień w sposób nie pozostający w sprzeczności z prawem państwa przyjmującego;
- f) sporządzania, wydawania i doręczania obywatelowi państwa wysyłającego takich zawiadomień i dokumentów, jakie mogą być wymagane zgodnie z prawem tego państwa, łącznie z tymi, które dotyczą przymusowej służby wojskowej.

(b) The provisions of this paragraph shall apply also in any case where a national who has been convicted and is serving a sentence of imprisonment is entitled to appeal under the ordinary rules as to the time within which an appeal may be made.

(3) In any case where a national of the sending State has been convicted and is serving a sentence of imprisonment and where the provisions of sub-paragraph (b) of paragraph (2) do not apply, the consular officer shall have the right to communicate with and to visit and converse with him. Such visits may be made on a recurrent basis and at intervals of not more than one month.

(4) The communications and conversations provided for in this Article may, at the choice of the consular officer, be in the language of the sending State or of the receiving State or, with the consent of the competent authorities of the receiving State, in another language.

(5) A national to whom the provisions of this Article apply may receive from the consular officer parcels containing food, clothes, medicaments and reading and writing materials to the extent that the applicable regulations of the institution in which he is detained so permit.

(6) The rights to communicate, visit and converse with a national to whom this Article applies shall be accorded in conformity with the applicable laws and regulations of the receiving State, always provided, however, that the application of the said laws and regulations shall not derogate from the rights to communicate, visit and converse with the national.

(7) The High Contracting Parties shall from time to time make appropriate arrangements for giving effect to sub-paragraph (a) of paragraph (2).

Article 45

A consular officer shall be entitled,

- (a) to keep a register of nationals of the sending State;
- (b) to issue to nationals of the sending State, and other persons eligible to receive them, passports and other similar documents, and to amend, renew, validate and revoke such passports and documents;
- (c) to issue and revoke visas and other similar documents;
- (d) to draw up and receive declarations and documents required under the law of the sending State, including those relative to nationality;
- (e) to serve judicial documents or take evidence on behalf of the courts or other authorities of the sending State in a manner permitted under special arrangements on this subject between the High Contracting Parties or otherwise not inconsistent with the law of the receiving State;
- (f) to draw up, issue or deliver such notices and documents, including those concerning compulsory military service, to a national of the sending State as may be required under the law of that State.

Artykuł 46

- 1) Urzędnik konsularny jest uprawniony do:
- a) rejestrowania urodzeń i zgonów obywateli państwa wysyłającego;
 - b) rejestrowania związków małżeńskich zawartych zgodnie z prawem państwa przyjmującego lub rozwodów, orzeczonych według tego prawa, pod warunkiem że co najmniej jedna ze stron takiego związku małżeńskiego lub rozwodu jest obywatelem państwa wysyłającego;
 - c) przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem że obie strony są obywatelami państwa wysyłającego oraz jeżeli przyjmowanie takich oświadczeń nie jest zabronione przez prawo państwa przyjmującego.
- 2) Postanowienia ustępu 1 nie oznaczają zwolnienia osoby prywatnej od jakichkolwiek obowiązków, przewidzianych przez prawo państwa przyjmującego, odnośnie zgłaszania lub rejestrowania u właściwych organów jakichkolwiek spraw objętych tymi postanowieniami.

Artykuł 47

- 1) Urzędnik konsularny jest uprawniony:
- a) do sporządzania, potwierdzania, uwierzytelniania, poświadczania bądź dokonywania innej czynności łącznie z legalizacją pieczęci lub podpisów, jaka może być potrzebna dla nadania ważności aktom lub dokumentom o charakterze prawnym albo kopiom takich dokumentów, włączając w to oświadczenia, dokumenty handlowe, rejestry, testamenty i umowy, na wniosek:
 - osoby niezależnie od jej obywatelstwa, dla użycia w państwie wysyłającym lub zgodnie z prawem tego państwa;
 - obywatela państwa wysyłającego dla użycia poza tym państwem;
 - b) do tłumaczenia aktów i dokumentów oraz do uwierzytelniania zgodności tłumaczenia.
- 2) W każdym przypadku jeżeli akt lub dokument, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, niezależnie od tego, czy ma on taką samą formę, jak odpowiedni akt lub dokument państwa przyjmującego, przeznaczony jest do wykorzystania w państwie przyjmującym bądź zgodnie z prawem tego państwa, organy tego państwa zobowiązane są do uznania jego ważności w takim jedynie zakresie, w jakim to jest zgodne z prawem państwa przyjmującego.

Artykuł 48

- 1) Akty i dokumenty wydawane przez właściwe organy państwa wysyłającego, włącznie z kopiami i wypisami (świadcstwa, akty urodzeń, zgonów, zawarcia małżeństwa itd.), niezależnie od tego, czy mają one taką samą formę, jak odpowiednie akty lub dokumenty państwa przyjmującego, oraz czy potwierdzone, uwierzytelnione, poświadczane lub legalizowane w państwie wysyłającym przez właściwy organ tego państwa, pod warunkiem, że są one ważne według prawa tego państwa, będą w tym charakterze uznawane w państwie przyjmującym, jeżeli nie jest to sprzeczne z prawem tego państwa.

Article 46

- (1) A consular officer shall be entitled,
- (a) to register the birth or death of a national of the sending State;
 - (b) to record a marriage solemnized under the law of the receiving State or a divorce granted under that law, provided that at least one of the parties to such marriage or divorce is a national of the sending State;
 - (c) to solemnize a marriage, provided that both parties thereto are nationals of the sending State and provided also that the solemnization of such a marriage is not prohibited under the law of the receiving State.
- (2) The provisions of paragraph (1) shall not be regarded as exempting a private person from any obligation imposed by the law of the receiving State with regard to the notification to, or registration with, the competent authorities of any matter dealt with in these provisions.

Article 47

- (1) A consular officer shall be entitled,
- (a) to draw up, attest, authenticate, certify or take such other action, including the legalisation of seals or signatures, as may be necessary to validate acts or documents of a juridical character, or copies thereof, including declarations, commercial documents, registrations, testamentary dispositions and contracts required
 - (i) by a person of any nationality for use in the sending State or under the law of that State;
 - (ii) by a national of the sending State for use elsewhere than in that State;
 - (b) to translate acts and documents and to certify the accuracy of the translation.
- (2) In any case where an act or document, whether or not in the same form as a corresponding act or document of the receiving State, referred to in paragraph (1), is required for use in the receiving State or under the law of that State, the authorities of that State shall be obliged to recognise its validity only to the extent that this is consistent with the law of the receiving State.

Article 48

- (1) Acts and documents issued by the competent authority of the sending State, including copies and extracts (certificates of births, deaths and marriages etc.), whether or not in the same form as corresponding acts or documents of the receiving State and whether or not attested, authenticated, certified or legalised in the sending State by the competent authority of that State, provided that they are valid under the law of that State, shall be recognised as such in the receiving State, if this is not contrary to the law of that State.

2) Akty i dokumenty wymienione w ustępie 1, niezależnie od tego, czy mają one taką samą formę, jak odpowiednie akty lub dokumenty państwa przyjmującego, będą dopuszczalne jako dowód przed sądami państwa przyjmującego, w przypadku gdy prawo tego państwa zezwala na dopuszczenie jako dowodu aktu lub dokumentu obcego państwa.

Artykuł 49

1) Urzędnik konsularny jest uprawniony do zgłaszania sądowi lub innemu właściwemu organowi państwa przyjmującego nazwisk odpowiednich osób mogących działać w charakterze opiekunów lub kuratorów obywateli państwa wysyłającego bądź w odniesieniu do majątku takiego obywatela w przypadku, gdy majątek ten pozostaje bez nadzoru.

2) Jeżeli sąd lub właściwy organ uzna, że zgłoszona osoba nie może być z jakiegokolwiek powodu w tym charakterze przyjęta, urzędnik konsularny może zgłosić nowego kandydata.

ROZDZIAŁ C — FUNKCJE DOTYCZĄCE SPADKÓW

Artykuł 50

Jeżeli odpowiednie organy państwa przyjmującego uzyskają wiadomość, że w państwie tym zmarł obywatel państwa wysyłającego, powiadomią o tym niezwłocznie właściwego urzędnika konsularnego i prześlą mu odpis aktu zgonu.

Artykuł 51

1) Jeżeli właściwe organy państwa przyjmującego uzyskają wiadomość, że w tym państwie znajduje się spadek:

- a) po obywatelu państwa wysyłającego, a w państwie przyjmującym nie ma osoby (innej aniżeli urzędnik państwa przyjmującego, występujący w swym urzędowym charakterze), uprawnionej do roszczenia o objęcie zarządu, ani jej pełnomocnika; albo
- b) po zmarłej osobie, niezależnie od jej obywatelstwa, co do którego to spadku urzędnik konsularny może być uprawniony do reprezentowania interesów, na mocy postanowień artykułu 53,

wspomniane organy zawiadomią o tym niezwłocznie właściwego urzędnika konsularnego.

2) Jeżeli urzędnik konsularny uzyska taką wiadomość jakąkolwiek inną drogą, również zawiadomi o tym właściwe organy państwa przyjmującego.

Artykuł 52

Jeżeli zmarły obywatel państwa wysyłającego pozostawił majątek w państwie przyjmującym, urzędnik konsularny jest uprawniony do podjęcia osobiście albo przez upoważnionego przedstawiciela środków, zgodnych z prawem państwa przyjmującego, dla:

- a) ochrony i zabezpieczenia spadku;
- b) zarządzania spadkiem (łącznie z realizacją i podziałem).

(2) The acts and documents specified in paragraph (1), whether or not in the same form as corresponding acts or documents of the receiving State shall, where the law of the receiving State permits an act or a document of a foreign State to be so admitted, be admissible in evidence in the courts of the receiving State.

Article 49

(1) A consular officer shall be entitled to propose to a court or other competent authority of the receiving State the names of appropriate persons to act as guardians or trustees in respect of a national of the sending State or in respect of the property of such a national in any case where that property is left without supervision.

(2) If the court or authority concerned considers that a person proposed is for any reason unacceptable in such capacity the consular officer may propose a new candidate.

SECTION C. — FUNCTIONS RELATING TO ESTATES

Article 50

Where it comes to the knowledge of the competent authorities of the receiving State that a national of the sending State has died in the former State they shall, without delay, inform the appropriate consular officer accordingly and shall transmit to him a copy of the death certificate.

Article 51

(1) Where it is brought to the knowledge of the competent authorities of the receiving State that there is in that State an estate

- (a) of a national of the sending State in relation to which no person (other than an official of the receiving State in his official capacity) entitled to claim administration is present or represented in the receiving State; or
- (b) of a deceased person of any nationality in relation to which a consular officer may have a right to represent interests by virtue of the provisions of Article 53,

the said authorities shall, without delay, inform the appropriate consular officer accordingly.

(2) The consular officer shall likewise notify the competent authorities of the receiving State if such information should reach him through any other channel.

Article 52

Where a deceased national of the sending State leaves property in the receiving State the consular officer shall be entitled to take steps, personally or through an authorised representative, consistent with the law of the receiving State,

- (a) for the protection and preservation of the estate;
- (b) for the administration (including the realisation and distribution) of the estate.

Artykuł 53

1) Jeżeli do majątku, pozostawionego w państwie przyjmującym przez osobę zmarłą, posiada lub rości prawa obywatel państwa wysyłającego, który nie ma w tym państwie miejsca zamieszkania ani nie ustanowił tam swego pełnomocnika, urzędnik konsularny, w którego okręgu sprawowany jest zarząd spadku, bądź jeżeli nie ustanowiono zarządu, w którego okręgu znajduje się majątek, uprawniony jest do zastępowania interesów tego obywatela w takim samym zakresie, jak gdyby obywatel ten udzielił urzędnikowi konsularnemu ważnego pełnomocnictwa. Urzędnik konsularny zastępując interesy obywatela może działać przez upoważnionego przedstawiciela.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej i bez względu na miejsce jej zgonu.

Artykuł 54

1) Jeżeli przed podjęciem czynności przewidzianych w artykule 53 prawo państwa przyjmującego wymaga uzyskania zezwolenia na zastępowanie lub postanowienia sądu, takie zezwolenie lub postanowienie zostanie wydane urzędnikowi konsularnemu na jego wniosek, tak jak byłyby one wydane należycie upoważnionemu przedstawicielowi tego obywatela, którego interesy są zastępowane w chwili obecnej przez urzędnika konsularnego.

2) Jeżeli sąd jest przekonany na podstawie *prima facie* dowodu o konieczności natychmiastowej ochrony i zabezpieczenia spadku oraz dowodu o istnieniu osoby lub osób, których interesy urzędnik konsularny ma prawo zastępować, wyda urzędnikowi konsularnemu tymczasowe zezwolenie lub postanowienie ograniczone do ochrony i zabezpieczenia spadku ważne do czasu, dopóki następane zezwolenie na zastępowanie nie zostanie udzielone.

Artykuł 55

1) Jeżeli obywatel państwa wysyłającego, zastępowany przez urzędnika konsularnego na mocy postanowień artykułu 53, wyznaczy następnie w państwie przyjmującym swego pełnomocnika, urzędnik konsularny przestaje go zastępować od chwili, w której został powiadomiony, że obywatel ten wyznaczył innego pełnomocnika.

2) W przypadku gdy urzędnikowi konsularnemu zostało już wydane zezwolenie na zastępowanie lub postanowienie sądu zgodnie z artykułem 54, będzie on nadal zastępować tego obywatela aż do chwili wydania, na wniosek tego obywatela lub jego pełnomocnika, następnego zezwolenia lub postanowienia sądu.

Artykuł 56

1) Urzędnik konsularny jest uprawniony, w imieniu nieobecnego i nie mającego miejsca zamieszkania w państwie przyjmującym obywatela państwa wysyłającego, do odbioru pieniędzy lub innego majątku, do którego obywatel ten jest uprawniony wskutek śmierci jakiegokolwiek osoby. Takie pieniądze lub majątek mogą między innymi obejmować udziały spadkowe, zapisy, płatności z tytułu odszkodowań lub na podstawie ustawodawstwa o ubezpieczeniu społecznym, renty oraz należności z tytułu polis ubezpieczeniowych.

2) Urzędnik konsularny może, zgodnie z prawem państwa przyjmującego, przekazać obywatelowi pieniądze lub majątek wymieniony w ustępie 1. Wszelkie należne podatki lub opłaty dotyczące tych pieniędzy lub majątku powinny być uiszczone.

Article 53

(1) Where a national of the sending State holds or claims an interest in property left in the receiving State by a deceased person and is neither resident nor otherwise represented in that State, the consular officer within whose district the estate is being administered or, if no administration has been instituted, the property is situated, shall be entitled to represent the interests of the national to the same extent as if valid powers of attorney had been executed by him in favour of the consular officer. In representing the interests of a national the consular officer may act through an authorised representative.

(2) The provisions of paragraph (1) shall apply whatever the nationality of the deceased person and irrespective of the place of his death.

Article 54

(1) If it is necessary under the law of the receiving State to obtain a grant of representation or order of a court before action can be taken in pursuance of Article 53, any such grant or order shall be made in favour of the consular officer upon his application as would have been made in favour of the duly appointed attorney of the national whose interests the consular officer represents.

(2) On *prima facie* evidence of the necessity for the immediate protection and preservation of the estate and of the existence of a person or persons with an interest which the consular officer has a right to represent the court shall, if satisfied as to such necessity, make a provisional grant or order in favour of the consular officer, limited to the protecting and preserving of the estate until such time as a further grant of representation is made.

Article 55

(1) If a national of the sending State whom a consular officer represents by virtue of the provisions of Article 53 subsequently becomes legally represented in the receiving State, the consular officer shall cease to represent him as from the date when he is informed that the national is otherwise represented.

(2) Where a grant of representation or order of a court has already been made in favour of the consular officer under Article 54, the consular officer shall continue to represent the national until the date when a further grant or order has been made on the application of the national or of his representative.

Article 56

(1) A consular officer shall be entitled, on behalf of a national of the sending State neither present nor resident in the receiving State, to receive money or other property to which the national is entitled as a consequence of the death of any person. Such money or property may include, *inter alia*, shares in an estate, legacies, payments made in respect of compensation or under social security legislation, pensions, and the proceeds of insurance policies.

(2) In conformity with the law of the receiving State, the consular officer may transmit the money or property referred to in paragraph (1) to the national. Any tax or charge due in respect of such money or property shall be paid.

3) Jeżeli sąd, instytucja lub zainteresowana osoba uważałyby za potrzebne ustanowienie warunków dotyczących albo:

- a) przedstawienia pełnomocnictwa bądź innego upoważnienia od zainteresowanego obywatela; albo
 - b) przedstawienia odpowiedniego dowodu otrzymania przez wspomnianego obywatela tych pieniędzy lub majątku albo w przypadku braku takiego dowodu, zwrotu tych pieniędzy lub majątku,
- urzędnik konsularny zastosuje się do tych warunków.

Artykuł 57

1) Urzędnik konsularny jest uprawniony, bez uprzedniego uzyskania zezwolenia lub postanowienia sądu, do odbioru i podziału spadku o małej wartości po obywatelu państwa wysyłającego, w zakresie, w jakim na to zezwala prawo państwa przyjmującego.

2) Wysokie Umawiające się Strony uzgodnią w drodze wymiany not, w odniesieniu do jakich spadków będą miały zastosowanie postanowienia ustępu 1, jak również następne zmiany dotyczące takich spadków.

Artykuł 58

1) Jeżeli obywatel państwa wysyłającego, który nie posiadał w państwie przyjmującym miejsca zamieszkania, zmarł w okresie czasowego pobytu lub przejazdu przez to państwo, urzędnik konsularny może natychmiast przejąć w posiadanie pieniądze i przedmioty, które były w posiadaniu zmarłego obywatela.

2) Urzędnik konsularny może następnie rozporządzać takimi pieniędzmi i przedmiotami w takim zakresie, w jakim jest to zgodne z właściwym prawem.

Artykuł 59

W przypadku wykonywania uprawnień przyznanych na podstawie artykułów 52—58 w odniesieniu do spadku, urzędnik konsularny podlega w tym zakresie, niezależnie od postanowień artykułów 22, 23 i ustępu 1 artykułu 26, jurysdykcji cywilnej sądów państwa przyjmującego.

Artykuł 60

W przypadku, gdy stosownie do postanowień niniejszego rozdziału urzędnik konsularny otrzyma od sądu, instytucji lub osoby pieniądze lub inny majątek, obowiązany on będzie dostarczyć, na żądanie, urzędowe potwierdzenie odbioru takich pieniędzy lub majątku.

ROZDZIAŁ D — FUNKCJE DOTYCZĄCE ŻEGLUGI

Artykuł 61

1) Jeżeli statek państwa wysyłającego przybędzie do portu lub innego miejsca zakotwiczenia w państwie przyjmującym, właściwy urzędnik konsularny uprawniony jest do udzielenia statkowi, jego załodze i pasażerom wszelkiej pomocy oraz do wykonywania swych funkcji nadzoru w stosunku do żeglugi handlowej zgodnie z prawem państwa wysyłającego.

2) W tym celu urzędnik konsularny może, bez przeszkody ze strony organów państwa przyjmującego:

- a) udać się na pokład niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy wejściu statku;

(3) If the court, agency or person concerned should think it necessary to impose conditions with regard to

- a) the production of a power of attorney or other authorisation from the national concerned; or
- (b) the production of reasonable evidence of the receipt of such money or property by the said national or the return of the money or property in the absence of such evidence,

the consular officer shall comply with such conditions.

Article 57

(1) A consular officer shall be entitled to receive and distribute an estate of small value of a deceased national of the sending State without first obtaining a grant or order from the court to the extent that this may be permitted under the law of the receiving State.

(2) The High Contracting Parties shall agree, by exchange of notes, to what estates the provisions of paragraph (1) shall apply as also upon any subsequent modifications in relation to such estates.

Article 58

(1) If a national of the sending State, not being domiciled in the receiving State, dies during a temporary stay in or while passing through that State, a consular officer may take immediate custody of the money and effects in the personal possession of the deceased national.

(2) The consular officer may subsequently arrange for the disposal of such money and effects to the extent that this is consistent with the applicable law.

Article 59

If a consular officer exercises the rights accorded under Articles 52 to 58 with regard to an estate he shall, notwithstanding the provisions of Article 22, of Article 23 and of paragraph (1) of Article 26, be subject to that extent to the civil jurisdiction of the courts of the receiving State.

Article 60

Where a consular officer receives from a court, agency or person money or other property, in pursuance of the provisions of this Section, he shall be obliged, upon request, to furnish an official receipt in respect of such money or property.

SECTION D. — FUNCTIONS RELATING TO SHIPPING

Article 61

(1) If a vessel of the sending State comes to a port or other place of anchorage in the receiving State, the appropriate consular officer shall be entitled to render every aid and assistance to the vessel, her crew and passengers and to exercise his duties of supervision over merchant shipping under the law of the sending State.

(2) For this purpose, the consular officer may, without interference from the authorities of the receiving State,

- (a) proceed on board the vessel as soon as she has been cleared on arrival;

- b) porozumiewać się z kapitanem i każdym członkiem załogi;
- c) przyjmować wizyty kapitana i innych członków załogi, chyba że organy państwa przyjmującego sprzeciwia się temu z powodu, iż kapitan albo inny członek załogi nie miałby praktycznej możliwości powrócić na statek przed jego odejściem. W przypadku wniesienia takiego sprzeciwu organy państwa przyjmującego niezwłocznie powiadomią o tym urzędnika konsularnego.

3) Urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów państwa przyjmującego w każdej sprawie związanej z wykonywaniem jego czynności w stosunku do statku państwa wysyłającego, jego kapitana i członków załogi. Organy te udziela żądanej pomocy, chyba że w szczególnym przypadku istnieją poważne przyczyny uzasadniające jej odmowę.

Artykuł 62

- 1) Urzędnik konsularny uprawniony jest do:
 - a) przesłuchiwania kapitana i każdego z członków załogi statku państwa wysyłającego, sprawdzania dokumentów statku, przyjmowania oświadczeń dotyczących jego podróży i portu przeznaczenia oraz ogólnie do czynności celem ułatwienia przybycia, postoju i wyjścia statku;
 - b) rozstrzygania sporów między kapitanem a innym członkiem załogi łącznie ze sporami dotyczącymi uposażeń i umów o pracę, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 63;
 - c) dokonywania czynności związanych z angażowaniem i zwalnianiem kapitana lub innego członka załogi;
 - d) przyjmowania, sporządzania lub wystawiania jakiegokolwiek oświadczenia, świadectwa lub innego dokumentu dotyczącego żeglugi handlowej, przewidzianego przez prawo państwa wysyłającego;
 - e) przyjmowania zeznań od kapitana lub innego członka załogi zgodnie z prawem państwa wysyłającego;
 - f) dokonywania czynności związanych z zapewnieniem leczenia, pobytu w szpitalu oraz repatriacji kapitana lub innego członka załogi;
 - g) podejmowania środków zapewniających przestrzeganie prawa państwa wysyłającego w odniesieniu do żeglugi handlowej.

2) Urzędnik konsularny może, w zakresie, w jakim zezwala mu na to prawo państwa przyjmującego, stawać przed sądami i organami tego państwa razem z kapitanem lub innym członkiem załogi statku, udzielać im wszelkiej pomocy (łącznie z ustanowieniem pomocy prawnej) oraz występować jako tłumacz w sprawach między nimi a tymi sądami i organami.

Artykuł 63

1) Organy sądowe państwa przyjmującego nie będą prowadzić jakiegokolwiek postępowania w sprawie sporów pomiędzy kapitanem a członkiem załogi statku państwa wysyłającego dotyczących uposażeń i umów o pracę bez uprzedniego zawiadomienia właściwego urzędnika konsularnego i odmówią prowadzenia postępowania w przypadku sprzeciwu ze strony urzędnika konsularnego.

2) Powyższe organy mogą jednakże w innych sprawach wykonywać jurysdykcję cywilną, którą mogą posiadać zgodnie z prawem państwa przyjmującego.

- (b) exchange communications with the master or any member of the crew;
- (c) receive visits from the master or any member of the crew unless in any case the authorities of the receiving State shall raise objection on the ground that it would not be practicable for the master or member of the crew concerned to rejoin the vessel before her departure. In the event of such objection being raised the authorities of the receiving State shall immediately inform the consular officer.

(3) The consular officer may invoke the aid of the competent authorities of the receiving State in any matter relating to the performance of his duties with respect to a vessel of the sending State or to the master and members of the crew of such a vessel. The authorities shall accord the requisite assistance unless in any particular case there are serious reasons for withholding it.

Article 62

- (1) A consular officer shall be entitled,
 - (a) to question the master and any member of the crew of a vessel of the sending State, examine the vessel's papers, take statements with regard to her voyage and destination and generally facilitate the arrival, stay and departure of the vessel;
 - (b) without prejudice to the provisions of Article 63, to settle disputes between the master and any member of the crew, including disputes as to wages and contracts of service;
 - (c) to arrange for the engagement and discharge of the master or any member of the crew;
 - (d) to receive, draw up or execute any declaration, certificate or other document relative to merchant shipping, prescribed by the law of the sending State;
 - (e) to take depositions from the master or any member of the crew in conformity with the law of the sending State;
 - (f) to arrange for the treatment, stay in a hospital and repatriation of the master or any member of the crew of the vessel;
 - (g) to take measures for the enforcement of the law of the sending State relative to merchant shipping.

(2) A consular officer may, to the extent that the law of the receiving State permits him to do so, appear with the master or any member of the crew of the vessel before the courts and authorities of that State, render them every assistance (including the making of arrangements for legal aid) and act as interpreter in matters between them and these courts and authorities.

Article 63

(1) The judicial authorities of the receiving State shall not entertain any proceedings with regard to disputes as to wages and contracts of service between the master and a member of the crew of a vessel of the sending State without first giving notice to the appropriate consular officer and shall refuse to entertain the proceedings if the consular officer objects.

(2) These authorities may, however, exercise any other civil jurisdiction which they may possess under the law of the receiving State.

Artykuł 64

1) Jeżeli sądy lub inne właściwe organy państwa przyjmującego zamierzają wszcząć urzędowe dochodzenie lub podjąć jakąkolwiek przymusową czynność (łącznie z aresztowaniem lub zatrzymaniem osoby bądź zajęciem mienia) na pokładzie statku państwa wysyłającego, zawiadomią o tym właściwego urzędnika konsularnego. Zawiadomienie to powinno być dokonane w terminie umożliwiającym urzędnikowi konsularnemu lub jego przedstawicielowi obecność w czasie wymienionych czynności. Jeżeli zaś okazałoby się to niemożliwe ze względu na pilność sprawy, powinno być dokonane niezwłocznie po czynności. Jeżeli urzędnik konsularny nie był obecny ani nie był reprezentowany, właściwe organy udziela mu, na jego życzenie, pełnej informacji odnośnie tego co zaszło.

2) Postanowienia ustępu 1 stosuje się także w przypadku, gdy właściwe organy portu zamierzają przesłuchać na łodzi kapitana lub innego członka załogi.

3) Postanowienia ustępu 1 i 2 nie naruszają postanowień artykułu 44.

4) Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zwykłej kontroli przeprowadzanej przez organy właściwe do spraw granicznych, celnych, zdrowia publicznego bądź bezpieczeństwa życia na morzu lub do czynności podjętej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 65

(1) Jeżeli statek państwa wysyłającego ulegnie rozbiciu, osiadzie na mieliźnie, zostanie wyrzucony na brzeg lub dozna innej szkody w państwie przyjmującym, bądź jeżeli jakikolwiek przedmiot należący do tego statku lub stanowiący część jego ładunku albo ładunku rozbitego statku państwa trzeciego i który to ładunek stanowi własność obywatela państwa wysyłającego zostanie znaleziony w państwie przyjmującym lub dostarczony do portu tego państwa, właściwe organy państwa przyjmującego niezwłocznie zawiadomią o tym urzędnika konsularnego.

2) Właściwe organy państwa przyjmującego podejmą wszelkie możliwe środki w celu zabezpieczenia i ochrony statku, który uległ awarii, życia osób znajdujących się na pokładzie statku, ładunku i innego mienia znajdującego się na statku, jak i również przedmiotów należących do statku albo stanowiących część jego ładunku, które zostały od statku oddzielone. Powyższe środki będą w miarę możliwości podjęte we współpracy z kapitanem statku i urzędnikiem konsularnym lub jego przedstawicielem.

3) W razie nieobecności jakiegokolwiek innej osoby upoważnionej do takiego działania (na przykład: kapitana, właściciela, jego agenta lub zainteresowanych przedstawicieli instytucji ubezpieczeniowych), urzędnik konsularny uznany jest za upoważnionego do podjęcia w imieniu właściciela takich środków, jakie mógłby zastosować sam właściciel, gdyby był obecny, w odniesieniu do:

- a) statku państwa wysyłającego, jego ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu należącego do statku lub stanowiącego część jego ładunku, który został od statku oddzielony, bądź
- b) ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu stanowiącego część ładunku statku państwa trzeciego, który uległ awarii, a który to ładunek stanowi własność państwa wysyłającego lub jego obywatela i został znaleziony

Article 64

(1) Where it is the intention of the courts or other competent authorities of the receiving State to institute any formal enquiry or to take any coercive action (including the arrest or detention of any person or the seizure of any property) on board a vessel of the sending State, they shall notify the appropriate consular officer accordingly. Such notification shall be made in time to enable the consular officer or his representative to be present or, if this should prove to be impracticable owing to the urgency of the matter, as soon as possible thereafter. If the consular officer was not present or represented, he shall, upon request, be provided by the authorities concerned with full information with regard to what has taken place.

(2) The provisions of paragraph (1) shall apply also in any case where it is the intention of the competent authorities of the port to question the master or any member of the crew ashore.

(3) The provisions of paragraph (1) and of paragraph (2) shall not be regarded as derogating from the provisions of Article 44.

(4) The provisions of this Article shall not apply to any routine examination by the authorities with regard to immigration, customs, public health, the safety of life at sea or any action taken at the request or with the consent of the master of the vessel.

Article 65

(1) If a vessel of the sending State is wrecked, runs aground, is swept ashore or otherwise sustains damage in the receiving State or if any article belonging to that vessel or forming part of her cargo or of the cargo of a wrecked vessel of a third State and being the property of a national of the sending State is found in the receiving State or brought into a port of that State, the competent authorities of the receiving State shall, without delay, inform the consular officer accordingly.

(2) The competent authorities of the receiving State shall take all practicable measures for the safety and preservation of the wrecked vessel, the lives of persons on board the vessel and the cargo and other property on board, as also articles belonging to the vessel or forming part of her cargo which have become separated from the vessel. The measures in question shall, where practicable, be taken in collaboration with the master of the vessel and with the consular officer or his representative.

(3) In the absence of any other person authorised so to act (for example, the master, the owner, his agent or the underwriters concerned), the consular officer shall be deemed to be authorised to make, on behalf of the owner, the same arrangements as the owner himself could have made if he had been present in relation to

- (a) a vessel of the sending State, her cargo or any article belonging to the vessel, or forming part of her cargo, which has become separated from the vessel; or
- (b) the cargo, or any article forming part of the cargo, of a wrecked vessel of a third State and being the property of the sending State or of a national of that State which has been found on or near the

na lub w pobliżu brzegu państwa przyjmującego lub dostarczony do portu tego państwa.

4) Statek, ładunek, wyposażenie, urządzenia, zaopatrzenie, jak i inne przedmioty z tego statku nie będą podlegały opłatom celnym ani jakimkolwiek innym podatkom nakładanym w związku z importem, pod warunkiem że nie będą one przekazane do użytku albo spożycia w państwie przyjmującym. Przy tymczasowym składowaniu tych towarów na lądzie stosuje się prawa i przepisy państwa przyjmującego.

Artykuł 66

1) Urzędnik konsularny jest uprawniony, za zgodą kapitana, do wejścia na statek jakiegokolwiek bandery, udającego się do portu państwa wysyłającego, w celu uzyskania:

- a) informacji niezbędnej dla przygotowania i sporządzenia dokumentów wymaganych przez prawo państwa wysyłającego jako warunek wejścia statku oraz
- b) wszelkich szczegółowych informacji wymaganych przez właściwe organy państwa wysyłającego w odniesieniu do spraw sanitarnych i innych.

2) Przy korzystaniu z uprawnień przewidzianych w ustępie 1 urzędnik konsularny będzie działał z możliwym pośpiechem w celu uniknięcia zwłoki wyjścia statku.

Artykuł 67

Postanowienia artykułów 61—66 stosuje się do cywilnych statków powietrznych i cywilnej żeglugi powietrznej.

Artykuł 68

1) Jeżeli okręt wojenny państwa wysyłającego przybędzie do portu lub innego miejsca zakotwiczenia w państwie przyjmującym, właściwy urzędnik konsularny będzie uprawniony do udzielania wszelkiej pomocy okrętowi, jego dowódcy i załodze.

2) Urzędnik konsularny może wejść na pokład okrętu; dowódca i członkowie załogi mogą porozumiewać się z urzędnikiem konsularnym.

CZĘŚĆ V

Postanowienia końcowe.

Artykuł 69

Niniejsza Konwencja nie narusza postanowień Konwencji w przedmiocie postępowania w sprawach cywilnych i handlowych z dnia 26 sierpnia 1931 roku oraz Traktatu o wydaniu zbiegłych przestępców z dnia 11 stycznia 1932 roku, zawartych między Polską a Zjednoczonym Królestwem.

Artykuł 70

1) Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji i wejdzie w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie w możliwie najkrótszym terminie.

2) Niniejsza Konwencja zawarta jest na okres pięciu lat. O ile żadna z Wysokich Umawiających się Stron nie wypowie jej na dwanaście miesięcy przed upływem wspomniane-

coast of the receiving State or is brought into a port of that State.

(4) The vessel, cargo, equipment and fittings, stores or other articles from the vessel, provided that they are not delivered for use or consumption in the receiving State, shall not be liable to customs duties or other taxes of any kind, imposed upon or by reason of importation. The laws and regulations of the receiving State with regard to the temporary storage of goods ashore shall, however, be applicable.

Article 66

(1) A consular officer shall be entitled, with the consent of the master, to visit a vessel of any flag destined to a port of the sending State, in order to obtain

- (a) any information necessary for the preparation and execution of any documents required under the law of the sending State as a condition of entry; or
- (b) any particulars required by the appropriate authorities of the sending State with regard to sanitary or other matters.

(2) In exercising the right set out in paragraph (1), the consular officer shall act with all possible despatch in order to avoid delaying the departure of the vessel.

Article 67

The provisions of Articles 61 to 66 shall also apply in relation to civil aircraft and civil aviation to the extent that they are capable of such application.

Article 68

(1) If a ship of war of the sending State comes to a port or other place of anchorage in the receiving State, the appropriate consular officer shall be entitled to render every aid and assistance to the ship, her commanding officer and crew.

(2) The consular officer may proceed on board the ship and the commanding officer and members of the crew may communicate with the consular officer.

PART V

Final provisions

Article 69

The provisions of this Convention shall not be regarded as derogating from the provisions of the Convention on Legal Proceedings in Civil and Commercial Matters of 26 August, 1931, or of the Extradition Treaty of 11 January, 1932, concluded between Poland and the United Kingdom.

Article 70

(1) This Convention shall be ratified and the instruments of ratification shall be exchanged at Warsaw as soon as possible. It shall enter into force on the thirtieth day after the date of exchange of the instruments of ratification.

(2) The Convention shall remain in force for a period of five years. In case neither High Contracting Party shall have given to the other, twelve months before the expiry of

go pięcioletniego okresu, moc jej ulegnie przedłużeniu na czas nieokreślony. Zachowuje ona wówczas moc do upływu dwunastu miesięcy od dnia wypowiedzenia jej w drodze notyfikacji przez jedną z Wysokich Umawiających się Stron.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję i opatrzili ją swoimi pieczęciami.

Sporządzono w Londynie, w dniu 23 lutego 1967 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i angielskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Z upoważnienia
Rady Państwa Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej:

A. Rapacki

Z upoważnienia
Jej Brytyjskiej
Królewskiej Mości:

G. A. Brown

the said period of five years, notice of intention to terminate the Convention, it shall continue to remain in force indefinitely until the expiry of twelve months from the date on which notice of such intention is given.

In witness whereof, the respective Plenipotentiaries have signed this Convention and affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London this twenty-third day of February, 1967, in the Polish and English languages, both texts being equally authoritative.

On behalf of the Council of State
of the Polish People's Republic:
A. Rapacki

On behalf of Her Britannic Majesty:
G. A. Brown

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 22 grudnia 1967 roku.

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab*

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*